

הוסף ע"י כולל עיני הדרך

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף י"ט ע"א

האם מותר להטמין בע"ש בסלעים או בחול?

חול	סלעים ¹	
אסור	אסור	רב יוסף
אסור	אסור	אביי
אסור	לתי"א בתוס': אסור לתי"ב בתוס' ולר"י: מותר ²	רבא

האם מרחיקים מן הכותל סלעים או חול?

חול	סלעים	
מרחיקים	מרחיקים	אביי
אין מרחיקים במתונא: מרחיקים	מרחיקים	רבא

המברידן גפן או שאר עצים, היכן יהיה מותר לו לזרוע זרעים? [תד"ה המברידן].

שאר אילן	גפן	
אסור	אסור	מן הצדדים ³ תוך ג' טפחים
מותר	מותר	מן הצדדים חוץ לג' טפחים
מותר	אסור	על גביו ⁴

¹ והוא דלא תני לה במתניתין דבמה טומנין, משום דאין דרך בני אדם להטמין בסלעים. אולם אף שאין דרכן בזה, מ"מ הוא דבר המוסיף הבל ואסור, וראה לקמן בהע' הבאה.

² ראה בתד"ה משום שכתבו בזה ב' תרוצים, בתי"א פירשו שרבא בא לומר שהטעם שלא מנו לסלעים שם במשנה משום שהסלעים משברים את הקדרה, ואין דרך להטמין בהם בכלל, ולא רק כדברי רב יוסף שפירש משום שאין ההבל של הסלעים מתקיים ולכך לא רגילים לטמון בהם, אלא שאין דרך לטמון בהם כלל, ולכן אינו דומה ללשונות של ארגמן. אולם כל זה רק טעם למה לא מנו סלעים במשנה, אבל איה"נ דאסור לטמון בהן. אולם בתי"ב כתבו שכיון שאין דרך לטמון בהן כלל לכך הוי מילתא דלא שכיחא ולא גזרו בזה רבנן. ור"י בשם ר"ח [לא גורס בתי"ב רבא דמשתכי לקדירה אלא שמשתיכי סתם, והיינו לאדמה] וסלעים אינם מוסיפים בכלל הבל וא"כ ודאי מותר לטמון בהם. [אלא שצ"ע דא"כ לאביי שאמר יגיד עליו ריעו, למה נאסור להטמין בסלעים אם לא מוסיפים הבל. וראה במהר"מ שכתב שתנא דמתניתין חולק על תנא דבמה טומנין וס"ל שכן מוציאים סלעים הבל, ואולי כן ס"ל אביי, וראה עוד בראשונים כאן].

³ פ"י מן הצדדים היינו מצידי הגפן עצמה, וממקום שיוצאת ההרכבה שוב מן האדמה, ומצידי מקום שנמצאת ההרכבה באדמה.

⁴ פ"י מעל המקום שעוברת ההרכבה באדמה.

הוסן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף י"ט ע"ב

הרוצה להשתין בצד כותל חבירו כמה צריך להרחיק?

צונמא ⁵	כותל אבנים	כותל לבנים	
כלום	כלום	כלום ⁶	רבה בר בר חנה ⁷
כלום	טפח	ג' טפחים	ברייתא

בחלונות דלהלן, מהו שיעור פתחן כדי להעביר טומאה [תד"ה ריקק⁸]

שיעור החלון	
כפותח טפח	לתשמיש – להניח בו חפצים
כמקדח גדול של לשכה	לאורה – ונעשה בידי אדם
כמלא אגרוף של בן אבטיח	נעשה מאליו ולא חישב עליו כלום ⁹
כמלא מקדח בינוני	עשוי לאויר ושמירת גנות

ריקק שלא נילוש במי פירות¹⁰, האם חוצץ בפני הטומאה? [תד"ה ותיפוק].

ביטלו ¹¹	לא ביטלו	
אינו חוצץ	אינו חוצץ	לא נעשה בו שינוי
חוצץ ¹²	אינו חוצץ	נעשה בו שינוי

⁵ לרש"י אינו סוג כותל, וכמ"ש בד"ה ובצונמא, אלא שהיה בנוי כותל אבנים על צונמא, וכמו שפירש בד"ה מותר, דסיפא מיירי בכותל אבנים. וכיון שאינו בנוי על הקרקע שאינו מקלקלה ל"צ להרחיק כלום. אבל בכותל לבנים שהלבנים עצמן ניזוקות לא מועיל מה שיהיו בנויים על צונמא, וכן פירש הנמוקי יוסף. אולם גירסת הר"י (דף י' מדפה"ר) ושל צונמא, והיינו שהכותל עצמו עשוי מצונמא ואז לא צריך להרחיק, וכן פירש הרמב"ם בפרק ט' משכנים הל' ו'. [וראה באורך בהגהות וחידושים שבסוף המסכת בשם רמ"ש].

⁶ כן כתבו תד"ה ותיובתא, שמזה שרבה בב"ח לא חילק משמע שמתיר תמיד אפי' בכותל לבנים, ועוד שדורש מפסוק, והפסוק לא חילק בין הכתלים.

⁷ ומה שאמרה המשנה שמרחיק מי רגלים מן הכותל, מיירי בשופך עביט של מי רגלים.

⁸ ראה במשניות אהלות פ"ג משנה א', וכלים פרק י"ז משנה י"ב.

⁹ אולם אם חישב לתשמיש שיעורו טפח, ואם לאורה שיעורו כמקדח גדול של לשכה.

¹⁰ ויש בו כביצה (תד"ה שנילושה). אולם אם אין בו כביצה או שנילוש במי פירות אזי הוא עצמו אינו מקבל טומאה, ואם ביטלו יחצוץ.

¹¹ כן כתבו תד"ה ותיפוק וז"ל: פי' ואפי' אם בטילו, מבואר שמועיל ביטול. והקמ"ל שאמרה הגמרא, הוא שאינו מבטל אפי' לריקק שסופו להמאס, אולם אם יבטלנו בפירוש איה"נ שיועיל.

¹² והיות שכבר אינו מקבל טומאה וגם ביטלו שם, שפיר יכול למעט בחלון מטפח.